

10. Кінаш Я. Макогонюк А. Насильство в сім'ї: реалії сьогодення. *Право України*. 2011. № 11-12. С. 170-175.

УДК 349.22(043.2)

Стадніченко С.В., к.ю.н., адвокат,
керівник адвокатського об'єднання «Стадніченко і партнери»,
м. Запоріжжя, Україна

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогодні законодавством України передбачені широкі правові гарантії працевлаштування населення. Фундаментом нормативно-правового забезпечення, що регулює зайнятість населення є Конституція України. Основним Законом закріплено основні соціально-економічні права громадян, в тому числі, право на працю. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 43 Конституції України, встановлено, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб. Використання примусової праці забороняється. Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. Використання праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється. Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом [1].

Право на працю є одним з економічних прав, яке закріплено в Конституції України (ст. 43) та гарантовано різним за своїм правовим статусом фізичним особам [1]. За змістом статті 188 Кодексу законів про працю, це право може бути самостійно реалізоване особами, які досягли шістнадцятирічного віку, відповідно не допускається прийняття на роботу осіб, що є молодшими. Однак в цій же статті, як виняток, допускається можливість прийняття на роботу з 15-ти та 14-ти років за згодою законного представника для виконання легкої роботи, що не завдає шкоди здоров'ю і не порушує процесу навчання, у вільний від навчання час [2].

Закон України «Про зайнятість населення» встановлює нижню межу осіб працездатного віку від 16 років, а віковий ценз молодого працівника в цьому законі визначається до 35 років без фіксування нижньої вікової межі. В свою чергу Закон України «Про сприяння соціальному

становленню та розвитку молоді в Україні», визначає вік молоді та молодих громадян від 14 до 35 років. Відповідно молодими працівниками є особи від 14 до 35 років, а це не узгоджується із встановленими нормами осіб працездатного віку в Законі України «Про зайнятість населення» [3]. Цивільний кодекс України також дає роз'яснення щодо віку, де статтею 32 Цивільного кодексу України (далі ЦК) встановлено, що неповнолітніми вважаються особи віком від 14 до 18 років [4].

Досліджуючи законодавство, що регулює порядок працевлаштування, визначили, що основними нормативно-правовими актами можна вважати Конституцію України, Кодекс законів про працю, а також Закони України «Про зайнятість населення» та «Про охорону праці». Проте, варто виділити й додаткові нормативно-правові акти, які також містять норми, що регулюють питання працевлаштування, серед яких Цивільний кодекс, Закони України «Про захист персональних даних», «Про оплату праці», «Про рекламу», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про колективні договори та угоди», тощо. При цьому, додатково порядок працевлаштування регулюють міжнародні законодавчі акти, що ратифіковані Україною, як наприклад Конвенція про мінімальний вік для прийому на роботу Міжнародної організації праці, Європейська соціальна хартія, а також укази та розпорядження Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, нормативні акти місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, тощо.

Література

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
3. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
4. Цивільний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.